

Od wydawcy

Tom *Zbliżenia: językoznawstwo – literaturoznawstwo – translatologia* jest prezentacją wybranych nurtów badań „młodej” polskiej humanistyki, prowadzonych coraz częściej w wymiarze interdyscyplinarnym. Celem tego tomu jest postawienie, przez teksty, pytania o możliwości i płaszczyzny zbliżania się oraz wzajemnego oddziaływania dyscyplin humanistycznych, jak i korzystania przez nie z dorobku innych dziedzin.

Prezentowana tematyka pokazuje możliwość przenikania się szerokiego spektrum perspektyw badawczych i specjalizacji. Ujęcie artykułów w poszczególnych częściach tomu jest w kilku przypadkach konwencją, wynika z umowy, co potwierdza prawdziwość tezy o przenikaniu się i wzajemnym uzupełnianiu nauk, przede wszystkim humanistycznych. Spróbujemy wskazać hasła przewodnie w poszczególnych częściach.

W rozdziale językoznawczym można znaleźć artykuły zarówno z zakresu językoznawstwa systemowego, jak i stosowanego. Tematyka artykułów z tego obszaru oscyluje m.in. wokół językoznawstwa korpusowego, ukazując nie tylko aspekty budowy korpusów tekstów, lecz także szeroki wachlarz zastosowania badań korpusowych (m.in. we frazeologii, gramatyce kontrastywnej czy historycznej). Do podejmowanych zagadnień należą także: skuteczność nauczania gramatyki czy problem definiowania określonych konstrukcji gramatycznych, języki specjalistyczne przy szczególnym uwzględnieniu zarówno ich terminologii, jak i czynników wpływających na ich nauczanie, czy w końcu – leksykografia.

Różnorodność tematów artykułów w części „Literaturoznawstwo” sygnalizuje przekrojowe podejście do analizy literackiej i budowanie szerokiego kontekstu. Hasła przewodnie to tożsamość, typologia postaci i kontekst kulturowy. Przedmiotem analizy jest najczęściej poszukiwanie tożsamości postaci w przestrzeni kulturowej oraz interpretacja tekstu literackiego w orbicie recepcji bądź kontrastowego odniesienia do literatury europejskiej i światowej. Inspirujące i niezwykle cenne są artykuły pozwalające na wgląd w systematyzację badań prowadzonych w konkretnym obszarze w wymiarze czasu i przestrzeni.

Część translatologiczna pisana jest kodami: estetycznym, kulturowym i semantycznym, rolą przekładu w warstwie interpretacji oraz pragmatycznym aspektem zastosowania wiedzy i potencjału możliwości translatorskich w nauczaniu i przygotowaniu do pracy tłumacza. Teksty wpisujące się w translatologię są inspirowane badaniami literaturoznawczymi i językoznawczymi. Chyba w żadnym innym obszarze badawczym czerpanie z kilku dyscyplin jednocześnie nie jest aż tak jednoznaczne, jak w przypadku translatologii.

Artykuły pokazują jednoznacznie, że każdy obszar badawczy we współczesnej humanistyce czerpie z dorobku różnych dyscyplin i dziedzin nie zawsze pokrewnych. Ciekawym przejawem tej ostatniej możliwości są badania korpusowe wraz z bogactwem ich zastosowania we współczesnym językoznawstwie i nie tylko. Badania komparatystyczne są prowadzone w dziedzinie językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa, odwołując się do założeń teoretycznych podstawowych aksjomatów. Współczesne literaturoznawstwo wymiennie współpracuje z badaniami kulturoznawczymi, a translatologia czerpie przede wszystkim z dwóch wiodących dyscyplin: literaturoznawstwa i językoznawstwa, aby w wymiarze konkretnego obszaru zainteresowań, jak np. język prawniczy, skorzystać również z wiedzy właściwej dziedzin. Spektrum zastosowania wyników prowadzonych badań jest szerokie: od badań naukowych, praktycznego przygotowania do zawodu po wykorzystanie w dydaktyce. Życzymy odnalezienia w lekturze artykułów przykładów potwierdzających zbliżenie się dyscyplin i doświadczenia nieograniczonych możliwości badawczych w każdym obszarze humanistyki.

*Anna Stolarczyk-Gembiak
Marta Woźnicka*